

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetsorot egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábpetsorot 20 kr.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Kedd augusztus 31.

170. szám.

Az a híres orosz diplomacia...

Amit egy bolond elront, száz okos sem hozza helyre. Meglátjuk most azt a híres orosz diplomáciát, hogy mint fog kiszabadulni a hínárból melybe zsoldosainak „va bank”-ja által jutott. Ezek az emberek az orosz politika egise alatt oly gyalagos cselekedetet vittek véghez, hogy attól a politikától, melynek ez kifolyása gyanant tekinthető még jobban megudorodott Európa mint ahogy megudorodva eddig volt. Avagy mit gondol az orosz kormány Európa megudorodásával? Mert hiszen meg volt már az udorodva régen, és mit ártott az oroszok? Addig uszik vizen a korsó amíg er nem török. Európa udorodása az orosz politikától már is azt eredményezte, hogy Oroszország izolálva van mindenfelé. Az osztrák-magyar és német szövetséghez való dörzsölődése is csak a kényserült türelem kegyelem-kenyerének tekinthető, s a két szövetséges hibeletg kifüstöli a szobát, mikor az orosz képviselő elhagyja. De gondolhatunk-e mást akkor, mikor az orosz a barátság folytonos biztosítása közt alattomban mindig az ellenkezőjét teszi annak amit beszél, s a másik két hatalomnak lépén-nyomon tapasztalnia kell, hogy a közjök toladó kollega ismét bizlik valamitől. Pedig ha egyszer ebből a baráti körből kiesik, nem tudom hol fog ismét bolondokra találni.

Es vajjon most mit csinál ama csomó gazemberrel kik a Sándor elleni merényletet eszközölték? Avagy azt tartja: Megfizettek mikor használtak és most semmi közünk egymáshoz? Ho a lesz azonban az orosz presztige Bulgáriában ha az orosz nagy hatalom az ő megvesztegetettjeit megvédelmezni nem képes? Ha pedig képes, még pedig az egész bolgár nemzet gyűlöletével szemben mit fog akkor Oroszországnak használni a hatalom, melyet a Balkán ezen egyetlen országá is csak addig tr amig muszáj neki. Mi féle orosz befolyás lesz az olyan

mely csak az ellenségeket szaporítja, hogy ellene törjenek az első alkalommal? Nos hát mi, ellenzéki lapársainkkal szemben ez esemél is úgy vagyunk, hogy határozottan az ellenkezőt állítjuk, azaz: az orosz prestige ezen megdöntésénél és gaz es-lszövény által nem csak, hogy nem nőtt a Balkánon, sőt ellenkezően, e'idegenítette még azokat is kik eddig az orosz járom alá lapulni, magukat hajlandóknak érezték.

Az a rettenően bölcs orosz politika, melyet ellenzéki lapársaink oly igen nagyon szeretnek az osztrák-magyar politika rovására dicserni, az orosz-török háborútól elkezdve a mai napig, még mindig az osztrák magyar politika ke'ere játszott. Az osztrák-magyar politika kezére játszotta Boszniát és Hercegovinát, az osztrák-magyar politika karjai közé kergette Szerbiát, és oda fogja kergetni Bulgáriát. Szóval, a mi lerántott és kicsinyelt diplomaciánk ne tegyen egyebet, csak nézze amit a legbölcsebbnek hirdetett orosz diplomacia elkövet, és szedje az epret.

Nincs arra hatalom és lehetőség, hogy azt az ellenszenvet, melyet most ezek az összeesküvő, orosz rubellel megvesztegetett gazok, a bolgár nemzet szívében keltettek, elenyésztessek. Ha meg akarja magát utáltatni valamelyik hölgy szemében, hol alattomskodáshoz, hol erő zakoskodáshoz folyamodó udvarló, az csak az elhíresztelt orosz diplomáciának eme példáját kövesse. Es hogy nevezett híres diplomacia az ő rettenő befolyásával a Balkánról véglegesen ki ne kopják, ahhoz, puszán a Sándor fejedelem határozatlansága lenne szükséges. Senki de senki nem állhatna vissza az orosz befolyást Bulgáriában, csak Sándor fejedelem maga, ha t. i. a bolgár-nemzet nemes magatartása e őt meg nem hajolva, többre becülné a nyugalmat, mint a további szorongatott, de dicső uralkodást. Ez az egy igenis, ez képes

lenne a bolgárokat elkeríteni, és az orosz karjaiba hajítani, de ezen kívül semmi, semmi a világon!

A király az új lovassági laktanyán.

A fővárosban utjonnan épült, Ferencz József király nevét viselő lovassági laktanya zárkóvett tetek le tegnap nagy ünnepélyességgel, a hatóságok előkei képviselőink és válogatott közönség jelenlétében. Különös fényt kölcsönzött az ünnepélynek a király ő Felségén k megjelenése, kit a közönség legzajosob eljenzéssel fogadott.

Rath Károly főpolgármester üdvözölte ő felséget a következő szavakkal: Felseges császár és apostoli király! Legkegyelmesebb urunk! A legmelyebb alattvalói hódolattal üdvözöljük Felsegedet Budapest főváros közönsége nevében, a főváros ezen területen, hol a Felseged legmagasabb nevé viselő lovassági laktanyának zárkóve tegnap letéttetett.

Midőn Felseged 22 hó előtt ugyan e helyen megjelenni és a laktanya alapövét legkegyelmesebben letenni méltóztatott, még puszta volt e hely, hol most tervszerű készalakban emelkednek a Ferencz József lovassági laktanya épületei, tanúságot teendők Budapest főváros közönségének azon hazafias törek'éséről, hogy tehetség szerint hozzájáruljon -gyrészt a vitéz hadsereg jogos és méltanyos igénye nek kielégítéséhez, másrészt pedig a katonai és polgári hatóságok között a közügy érdekében oly annyira szükséges és üdvös jó viszony megszilárdításához.

Hazaifni kötelességüknek tartandjuk jövőre is e jó viszony fenntartásán s megsziárdításán teljes erővel munkálkodni. Fogadjá Felseged legmelyebb elattalói hódolattal p, rosult hálankat legmagasabb megjelenéseért, mely által ezen zárkóvételü ünnepély fővárosunkra nézve örök időkre emlékeztetés s felejthetlenné vált, — és fogadjá Felseged egyszerismint ama legösztönb s legalazatosabb kijelentésünket, hogy királyi kegyelmének ezen boldogító nyilvánulásában szerény munkánk leguagyobb s legkedvesebb jutalmát találjuk.

Es most engedje meg Felseged azon legalázatosabb kérelmünk előterjesztését, — hogy az elkészült laktanyát hódolatteljesen bemutathassuk. Az Isten áldja és tartsa meg Felsegedet! — Eljen a király!

A háromszoros éljenzéssel fogadott üdvözölő beszédre ő Felsege messzire hallatkozó hangon, tiszta magyaros kiejtéssel a következőket olv.sta fel:

„Örömmel jelentem meg e helyen, hogy ezen lovassági laktanyát megszemléljem s annak zárkóvételü ünnepélyen részt vegyek.

A főváros itten egy nagyszerű, a szolgálat és kor igényeinek megfelelő hajlékot emele derék katonáinknak s újabb bizonyítékát adá a hadsereg érdekei iránti hazafias áldozatkészségének.

Fogadjá ezért a főváros közönsége mindazokkal együtt, kik e mű létesítésére közreműködtek, teljes elismerésemet azon csapatoknak pedig, melyek előtt ezen laktanya kapui megnyitnak. szivemből kívánom, hogy itt kedvelt otthonukat leljék fel s e falak közt új erőt merítsenek hazai iránti nemes hivatásuk teljesítésére.”

A bolgár események

Sándor fejedelem népe oly örömmel, lelkesedéssel fogadja, minőt csak a rendkívüli viszonyok magyarázhatnak meg. A fejedelemben a nép saját önállóságát ünnepli, s hogy féltékeny reá, azt különös helyzete teljesen érthetővé teszi.

Ha a hírlapirodalom híven fejezi ki a politikai áramlatokat, úgy a láthatár Bulgária körül igea borult. A Nord. Allg. Ztg. czikke majdnem egy hangzik, mintha Bismarok hg. felakarná áldozni Sándor fejedelem; igen befolyásos orosz lapok pedig, mint a Wedomosti. Nowosti s a Novoje Wremja, Bulgáriának okkupációját követelik.

De magában Bulgáriában is úgy látszik, nincs minden rendén. A hir, hogy ott két kormány van, igen lehangolólag hatott a külföldre. Azon jelentés is, hogy Karavelov megegyezett az orosz biztos kiküldésében, sok gondolkozni valót ad. Sándor fejedelem nem is meg egyenest Szófiába, hanem először is Ruméliát keresi fel s az ottani hü csapatok é'en vonul be Szófiába.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Liszt magyar-voltáról

(Lévl a „Fővárosi Lapok“ szerkesztőjéhez.)

Tetétlen, 1886 aug. 28.

Tisztelt barátom! Mi mindnyájan, a kik Lisztet közelebbről ismertük, tudjuk, hogy lelkes magyar volt; de vannak, a kik ezt tagadják, megirigyelve tőlünk azt az óriást kinek csöngő korában rövid lett az itteni bölcs s kénytelen volt kilépni belőle, hogy bejárja a nagy világot. De Liszt e böcsőt szerette, tisztelte s nem feledte el soha.

A halottak hallgatnak, de beszélnek tetteik, műveik, leveleik.

Hozzám írt leveleiben is lépten-nyomon ott találom a haza ügyek iránti szeretetét mély érdeklődését.

Egyikben ígéri, hogy Saissy Amedée-t ajánlani fogja a franciaia írónak, mert ő fordításai által már is szolgálatot tett „szert” magyar irodalmunknak.

Bécsben 1880 március 31-én kelt levelében, budapesti művészeti viszonyainkról szólván, többi közt ezt írja;

„Toutefois ne nous decourageons point très cher ami, restons fermes et loyalement à notre poste en servant — sans nulle vanité, illusion — lart et notre patrie.” (Es még se bátorralanodjunk el, hanem maradjunk szilárdak, hűség és ábránd nélkül foglalva állást a művészet és a z a n k hü szolgálatában.)

A Muukácsy Mihály budapesti fogadtatásának ünnepi zaja közepett, 1882 február 24 dikén így ír:

„Je participe cordialement a ces ovations enthousiastes décernées a un grand ar-

tiste, notre compatriote, et me plais á espérer que poco a poco lart prendra en Hongrie solid et ilustre place.” (Szivesen veszek részt egy nagy művész h a z a n k fia nak lelkes ünnepeitetésében s örömmel remélem, hogy a művészet Magyarországon is lassanként szilárd és kitünő helyet fog elfoglalni.)

Mikor szándékom volt Liszt doberjáni szülőházát az országnak megvenni, ő egy (részben magyarul írt) levelben kért meg, hogy mondj k le e szándékrol s a rá szánt összeget fordítsam inkább „a Budapest törvényhatósága által alapított Liszt jubileumi ösztöndíjak” javára. „Espérons que de plus en plus se monteront, dans notre bien aimée et productive patrie, des artistes musiciens dignes de renom et de recompense. Tel reste mon desir et mon emploi. Budapest. 4 mars 1881.” (Reméljük, hogy a mi szeretett és termékeny hazánkban is a zeneművészek mindinkább méltóknak fognak mutatkozni a hírnévre és jutalomra. Innea az én óhajtam és eme ajánlatom.)

A „Magyar Sáo” mult márciusi füzetében pedig ezt az aláírását olvassuk: „Mint magyar hazámnak hü fia, Liszt Ferencz.”

Ki meri az ő magyar voltát kétségbe vonni?

Igaz hive s barátja:
Gróf Zichy Géza.

A Kóka Kata mátkasága.

— Elbeszélés. —
Írta: Füller Győző.

Kóka Misa gazdúr am az utolsó istrángot is leszedte két szép hámos lováról. A szekér mellett lebzselő béresnek kemény pa-

rancsoló hangon odaszólt, hogy abrakolás után jó almot vessen a szegény párak alá, mert ugyancsak kifaradtak, messzi utról jönnek. Öblös csizmái ára mögül kihúzta a parádés ostort s jó k dvében, — csak amugy trétából, — a körötte báméskodó kis béres, liba, tehén pásztor s egyéb alsórendű „csürhe” népség közé suhintott még egy-ketöt, aztán teljes lelki nyugalmat kifejező járással a pitvarajtó felé irányza lépteit, a hol a jó anyjuk, meg az ő Katica leánya már tárt karokkal várták az öregot.

Párolgó étel várta oda benn a nagy tölgyfaasztalon; neki is ült Kóka uram derekasan s addig egy hangját sem hallották a házbellek míg az utolsó gömböcs is le nem eszszott. Ekkor előrantotta kurtaszáru cserép pipáját s nagy „hm”-mögetés között kezdte beletömögteni a három krajczáros trafikot.

A jó anyjuk a viláért se szólította volna meg, ő tudja, mi a „respektus”, hanem már a Katicának több mersze van, — aztán neki szabad is mind en, mert ő elkényeztetett gyöngye az apjuknak.

— Beszéljen már kend, éd's apám! Kezdi Katica durczásan. Csak nem kolduló barát hogy szavát se lehet venni?

— Hát mit beszéljek? kötődik az öreg.

— Hogy megjött-e? Aztán az az izé, a kiért oda volt...

— Megjönni, megjöttem, — azt látjátok. Aztán az az izé... szeretnéd tudni, ugy-e te kis hamis?

— Nem biz' én, ha nem mondja! duzzog a kis hamis.

— No, no! soh'se haragudjál aranyos gyöngyöm! Biz isten! most már kimondom az igazat... Az új nótárius itthon van; elhozottam szerencsésen és gyorsan. Az'ondta,

mikor a község háza előtt letettem, hogy ilyen forsponton még életében sem járt! Megyomá a szót az apjuk határt nem ismerő büszkeséggel s sugárzó tekiotéttel szemlélté a háziak arcza a hatást.

Katiczara ugyancsak hiába nézett, mert az vajmi keveset törődött a forspont „ilyen” vagy „olyan” voltával? neki egészen máson járt az esze, — s a milyen csacska természetü volt, azon módon frissiben ki is fecsgette a gondolatját.

— Aztán hallja kend éd's apám, ez az új nótárius is olyan mint a szegény megboldogult volt?

— Ne te ne! adta fruskája, min jár az esze? Dehogy öreg! olyan fiatal szép szál legúgy az mint a parancsolat.

— De felesége csak van?

— Nincs biz annak semmi familiája! hacsak hallod-e te, Katicza gyermekem, talán nagyon is furja az oldaladat az új nótárius? mi? te kis királylány?...

— Ugyan ne kötődjék kee?! Bámom is én akár mitéle fajta az a nótárius!? hanem hát csak ugy kérdelem!... Miközöm hozzá? Miattam saúta is lehet, meg olyan vén is, akár a hatál!

— No no! hiszen hát nem is ugy értem én mintha néked valami közöd volna hozzá, mert hát neki se volnék szegényére — a ki nemzetsége van! — meg aztán üsse a kö! ugyancsak helyre párocska lenne belöletek; aztán...

— Ne hadarjon már ke'e olyan bolondokat!

— ... Aztán meg az is mondta, hogy megtisztelti a házunkat, a mikor téged emittettelek előtte.

De már itt nem folytatja tovább Kóka Misa gazdúr am a mondókáját, mert arra az

Hogy meddig maradhat ott: az e pillanatban igen kétesnek látszik.

(A legújabb táviratok következők)

Gyurgyevo, aug. 30. Sándor bolgár fejedelem tegnap este Gyurgyevóba érkezett, hol a bolgár küldöttség fogadta. A fejedelem megérkezésekor a kirendelt díszszázad tisztelgett s a zenekar a bolgár himnuszot játszott. Sándor fejedelem lefelbbs is a Stambulov vezetése alatt megjelent küldöttséghez lépett és Stambulovot szívélyesen megölelte. A mind-felől oda sereglett roppant néptömeg viharos „Hurra” kiáltásokba tört ki. E pillanat megható volt Sokan könyvezték, maga a fejedelem is mélyen meg volt indulva. Valamennyien, még az idegenek is lelkesen üdvözölték a visszatérő fejedelemet. A föllobogzótt yachtokat s hajókat ezernyi tömeg lepi el, mely szintén viharosan éljenzte a fejedelemet. A bolgár flottilla ágyudörgéseit a ruszcsuki erődökről főbhangzó üdvölvések viszonzoták.

Sándor fejedelem ugyanarra a yacht-ra szállt, mely őt R-nibe vitte, s a tömeg szünni nem akaró lelkes kiáltásaitól kísérve Ruszcsukba ment.

Ruszcsuk, aug. 30. Sándor fejedelem bevonulása valóságos diadalmenet volt Stambulov, ki már korábban érkezett Ruszcsukba, a kikötő hidján várt s fogadta a fejedelemet kinek láttára az összegyűlt közönség lelkes kiáltásokba tört ki. Erre Stambulov, a katonatisztek s a nép közül többen válikra emelték a fejedelemet s a tömeg leirhatatlan lelkesültsége közt a palotába vitték, hol mindjárt minisztertanács ült össze.

A fejedelem ma Szisztovon és Tirnovón át Filippopoliszba s onnan Szófiába utazik.

LONDON, aug. 30. A legtöbb reggeli lap kifejezést ad azon aggályának, hogy a bolgár fejedelem visszatérése komoly bonyodalmakra szolgáltathat okot.

MORNING-POST véleménye szerint Angolországnak, Németországnak, Ausztria-Magyarországnak és Olaszországnak közösen kellene Oroszországnak oda kiáltaniok: „Hands off!” Európa békéje és biztonsága haladéktalan cselekvést kíván, hogy elej vessék annak, hogy Oroszország a fennálló szerződéseket továbbra is sértgesse, hogy utóljára is megszálthassa Konstantinápolyt. A nagy hatalmak határozott magatartása által el vola érhető az eredmény a feyverhez való folyamodás nélkül is. Ha Oroszország továbbra is agresszív magatartást tanusitana és esztelen igényeirel nem akarna lemondani, lehetőleg hamar észre kell téríteni. Közép-Európa meguntá már a helyzetet, mely bénítja a kereskedelmet, roppant feyverkezést tesz szükségessé, és az egész világot bizonytalanságban és aggodalomban tartja a jövőt illetőleg.

DAILY NEWS szerint Sándor fejedelem elhatározása közel hozta Európát a háborúhoz.

TIMES azt gyanítja, hogy Sándor fejedelem visszaküldte (?) az angol kormány jegyzékét, melyet White kézbesített neki Bukarestben. Az idezett lap szerint minden jelle arra mutat, hogy a császár és tanácsadóiban állapotok meg, hogy a bevégzett tények, legalább egyelőre, elismertessenek. Ha ez így van, Bismarck bizonyára ugyanezt fogja tenni.

STANDARD pesszimistikusabban nyilatkozik.

BELGRÁD, aug. 30. (B. K.) Hogy Milán király valóban királyi módon és utógondolat nélkül baráti jobbot nyújtott Sándor bolgár

fejedelemnek, bizonyítja az, hogy ma Sándor fejedelemhez Ruszcsukba barátságos táviratot intézett, melyben nekia bolgár nép és hadsereg hűségéhez szerencsét kíván. A diplomáciai összszeköttetés Szerbia és Bulgária között valószínűleg a legközelebbi idő alatt helyreállítatik.

Egy második bolgár kormány megalakulása Stambulov elnöklése alatt itt kínos feltűnést okozott. Tegnap Szófiából proklamációk hoztak nyilvánosságra, melyek lelkesült szavakban jelentik, hogy Sándor fejedelem legközelebb Ruszcsukból visszatér Szófiába trónját ismét elfoglalandó.

Emlékirat.

A debreczeni önkéntes tüzoltó-egyletnek 1885 ik évben a Népkertben tartott nyári mulatsága alkalmával megpendített egy eszme, kirándulást létesíteni Nagybanánra, és ez a eszme ugyanazon év Szeptember havában létesített Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester vezetés alatt Simonffy Sámuel kir. tanácsos a debreczeni ügyvédi kamara elnöke, Balogh Imre kir. tszéki bíró, Boczkó Sámuel városi főkapitány, Nemes László, Komlóssy Arthur, Torday Gábor ügyvédek, Végh Gyula városi alkapitány, Lengyel Imre kir. tszéki bíró Debreczenből kiindulva és Szinyérváralján Lániczky Sándor kir. törvény zéki bírót magokhoz veven együtt összesen tizen Nagybanánra átrándultak.

Már a megérkezés alkalmával nyilvánult és pár napi ott időzés alatt barátságosan ki fejlődött rokonszenv Nagybanán sz. kir város polgárait azon elhatározásra ösztönözte, hogy a látogatók viszonzását ígért alakban, kiállításba helyezték s azt folyó évi 1886. Aug. 28-án tett ígéretek szerint — fogantatottakkal összesen 39 taggal lett megjelenésükkel be is váltották.

Valamint Nagybanán a debreczeniek szórakoztatására minden lehető megtételett és az ott időzés örökre feledhetetlen, kedves emléket hagyott a debreczenieknek, úgy a testvér város polgárai s helygelyi szórakoztatása, itt időzések kellemessé tétele iránt, lehetőleg gondoskodás történt, s így lett hogy az ugyan-vezett guti ipar vasuton egy társaság mai napon kirándult Sz. kir. Debreczen városának belső és külső guti erdejére, az ottani faüzem megtekinteni és barátságos körben egy jó napot tölteni.

Mint hogy ezen külföldben teljesen magán jellegű, de következményekben magyar nemzet hazafias szempontból nagy horderejtű látogatás és testvéresülés egészben véve, ha az emlékezet tábláján megmarad ugyan megélünk, de az egyesek nevei feledékenységbe mehetnek, maga a kedves találkozás is eltűnik fogytával emlékeiben is elenyészik, mi pedig ezen szíves talákozást utóainknak, követendő példaként, megörökíteni kívánjuk, ezen emlékiratot mindannyian, kik a guti kirándulásban részt vettünk, nevelésnek sajátkezü aláírásával kiadtuk, kérvén a kit testvér törvényhatóságok, hogy irattárban ezen emlékiratnak helyet engedni kegyeskedjék.

Adjá a magyari gondviselés, és engedje a magyarok Istenre, hogy ezen szerény kis emlékiratot, mely két testvér város testben és lélekben magyar fia szívérelmet tükrözi vissza, szeretett s imadott magyar hazánk hű fia, a lelkes hű utódok, évszázadok múltán is édes hazai nyelvünkön olvashassák — és

legyen a magyar haza már akkor hatalmas, virágzó, nagy és győzhetetlen, álljon miot szírt rendületlenül!

Megjegyezni kívánjuk, a történeti hűség kedvéért, hogy ez emlékiratot, a nagybanányi látogatók társaságában megjelent, ottani francia részvénytársaság képviselői is aláírták, magyar nemzetünk iránt ragaszkodásuk és rokonszenvük bizonyítékakul.

Kelt a Belsőgti erdőn Bészler János városi erdész ur vendégszerető lakásán 1886. évi augusztus hó 30 dik napján két egyenl eredeti példányon

Aláírták Nagybanányról: Zámbo György kereskedő, Molcsányi Gábor kincst. főerdész, Lovrich László szigorló mérnök, Szendy János gyógy-zerész, Pattubany Ferenc kincst. ispán, Ötömösy Gyula kincst. ügyész, Csasz Gyula ny. m. kir. álamvasuti feügyelő, Robély Lajos ny. m. k. honvéd százados, Halbauer István ny. m. k. erdész. Zámbo Györgyné sz. Mike Anna, Nyíró Sándor városi tisztügyész, Dr. Miskolcay Sándor ügyvéd, Louis Barthélemi francia magyar fonsormű főnök, Jean Garbe belga magyar mérnök. Zotter József gépész mérnök, Torday Imre városi tanácsos Molcsányi Ernő kincstari erdész, Schönher Antal főkapitány Sipo Géza ügyvéd, Lovrich Sándor szigorló orvos, Svaiczer Gábor ezredes, Furman Olivér gazdasági egyetli elnök, Marosffy Dezső gazd egyli. penztáros, Banyay István jogász Madán Ferenc ny. m. kir. bányá biztos. Smith Sándor szathmármege főszolgabírája.

Debreczenből: Lengyel Imre kir. tszéki bíró, Komlóssy Arthur ügyvéd szinügy egyetli elnök, Mark Endre ügyvéd dalegyleti elnök, Tóth László tanító és a D. N. V. E. szerkesztője, Mandis Viktorné szül. Hericz Msriska, Torday Gábor ügyvéd és dalár, Mandis Győző dohany gyártási osztaly vezető, Ferenczy Elek hajdumegyeli főszolga bíró, Bészler János városi tj. tanácsos, Sepsy Dezső hajdumegy aljgyzgtje, Végh Gyuláné Kiss Iona, Tasnady István erdész. Des Combes Henrik ügyvéd a, deb. keresk. académia és a debreczeni jogakadémia helyettes tanára, Boczkó Sámuel Debreczen sz. kir. város rendőr főkapitánya, Végh Gyula alkapitány, Cóká Sámuel debreczeni polgár, Fehér Sándor, Nagyajtai Kovac. Pat nagybanányi illetőségű és Debreczen sz. kir. városi erdő gyakoruk. Amend József csukrász és első czukorka gyáros.

Napi hírek.

A t. olvasókhöz. A lázas napi eseményekre való tekintetből több oldalról felkértünk, hogy lapunkra egy hónapra is előfizetést nyissunk. A közönség ez óhajának engedve tisztelettel tudatjuk, hogy lapunkra bármely naptól kezdve egy havi tartamra is előfizethetni havonként 1 forintjával.

A tisztántuli ref. tanáregyesület mint mar emittetük — ez évi ögyűlését e hó 23. és 24-ik napján M-Szigeten tartotta meg. 22 én már megerkeztek a közgyű és tagjai s az érkezőket az időhözna Várady Gábor főiskolai főügyelő gondnok egy küldöttség élén beszédrel fogadta, a közgyűlés, melyen G é r e s s y Kálmán elnökölt, a helybeliekkel együtt miat egy 60 tag jelen étében folyt le. Aug. 23 ikán Szilágyi István, a m-szi geti hocom igazgatója, a vezetés alatt álló intézet történetéből a 1701—1721. évi időszakról szóló részletet olvasta föl. V é k o n y

fiu majd oda lett a nagy boldogságtól. Kis kezével hamiskán megfenyegette s tréfás hangon elkezdte neki enekelni ezt a furcsa notát:

„Jankó, Jankó, mit gondolsz te, Hogy mi hozzánk nem is nézsz be? Se szép este, se nappal, se korán reggel, Szaman vagy te Jankó hidd el!”

Somoruan hallgatta a legény a tréfát s meg szomorubbán euekelte vissza:

„El meuek én, te hozzád, Ha nem vóna ott az apád! De nem meuek mert ő keue nagyon kényes, Hogy a pénze olyan fényes!”

Katicza elnevette magát erre a feleletre s azt mondta a bosogó legénynek így:

— Kigyemed mégis csak nagy bolond! — Te tettél azzá, Katicza édes lelkem! felelé a legény.

— Minek engedte magát?! Hanem hát lássa kegyelmed, ha mar csakugyan annyira szeret engem s hitvestarsul óhaj, hát bizony akkor muszáj kennek az ed's apámmal is beszélnie, mert csak amugy „hipp-hepp” ki nem ragadhat a szütem karjából!

— Kiragadnálak én, csak te jönnél!

— De j-ezen abból meg semmi sem lesz! Nem vagyok én holmi himpi-hompi talált gyermek, hanem a Kóka Misa leánya, a kinek — ha egyszer férjhe' m-e, — olyan kadalma lesz, hogy megemlegetik még ötven esztendő múlva is! Kéressen meg kee, au ak rendjímódja szerint, s ha Isten ugy akarja, holtomiglan-holtodigian egy sön, meg egy ke nyeren leszünk!

— Hej! . . . hiszen csak az apád is akarná!

— Azért mondom keenek, hogy beszéljen velem! . . .

(Vége köv.)

Antal Felméri Lajosnak a „Modern nyelv tanítása” című értekezését olvasta föl, majd Öreg János dr. „Tanügyi Szemle” címen értekezett. Jelentette, hogy a „magyar nyelv oktatás a gimnáziumban” címen kiírt zött tételre 2 pályamunka érkezett be s a pályadíjat nyert munka szerzője: Beczner Frigyes debreczeni tanár. Aug. 24-ikén megválasztották a tisztikar, elnökké — G é r e s s y Kálmán, titkárra — Elek Lajos, pénztárossá: Beczner Frigyes, mind hárman az eddigiek. Szilágyi István, 40 éves tanári működésére való tekintetből, az egyesület tiszteleti tagjává választott. Értekezéseket tartottak: Melegh Gyula, Imre József, dr., Sinka Sándor és Kardos Károly. A jövő évi közgyűlés helyéül Hódmezővásárhely városát jelölték ki. Ezell a közgyűlés véget ért s a tagok 25. és 26-ikán a vidék megtekintésére rándultak ki. Első napon az akadémiai öbányat kiutították meg, hol De A d d a Sándor és Schmidtd László kalandoztak a vendégeket, innét a helyi közlekedő vasuttal Komarára utaztak a Groedl-Schmid cég fűrészgépjának megtekintésére. A cég megvendégelte vendégeit, kik d. u. 3 órakor újra vasutara üttek s Rónaszékre mentek, hol az „Apati” régi aknát nézték meg. A második napon „Kuziba” rándultak ki, hogy ott a Rezső trónörökös részére épült pavillont megnezzék és a gyertyánligeti fürdőbe, utközben megtekintették a kabola-polyánai vashámort s a nagy-boocskói szódagyárat.

Mérsékelt menet jövele jegyek fognak kiadni a magyar északkeleti vasuton, Budvár visszavédének kétszázados emlék-ünnepe alkalmából. A magyar északkeleti vasut M-Sziget, Huszt, N-Szölös, T-Ujlás, Beregszász, Som, Csap, Perbanyik, S-A-Uj hely, Sárospatak, Liszka-Toicsva, Munkács és Ungvári állomásairól Szerencsen át, Hani, Szatmar, N-Károly, Szaniszló és Mihályfalva állomásairól Debreczen át, — Budavar visszavédének kétszázados emlék-ünnepe alkalmából, t. é. szeptember hó 7 én 10 napi érvényűvel bíró II. és III. oszt. mérsékelt menet-jövele jegyek fognak Budapestre ki szolgáltatni.

Főiskolai beiratás a szerkesztőségben. Tegnap délután egy fiatal ember jelent meg szerkesztőségünkben, ki lapunk egyik számát óhajtotta megvenni. Kérdésünkre, — hogy mit akar megtudni a lapból, — azt felelte, hogy az érettségi vizsgat akarja letenni s e czélelül jelentkezett is a gymnáziumi igazgatóságnál, hogy megtudja mikor tartatnak meg az érettségi pótvizsgálatok: ott azonban azt felelték neki, hogy jöjjen el szerkesztőségünkben; ott jobban megtudják mondani, miután néhány nappal ezélt hirdetve volt a lapban. — Nálunk aztán eszasugyan sikerült tudomást szerznie, hogy mikor lesznek a vizsgák, s így a fiatal ember nekünk köszönetet, hogy leheteti az érettségi vizsgat, miután a gymnázium igazgatósága ugy lat-szik nem bír tudomással róla.

Látogatás Kossuthnál. Dr. Szüts István, győri kir. alügyész, — mint egy győri lapban olvassuk — a mult hetekben Svajcar lapban utazván, ez alkalommal Rigi-Schneidokban meglátogatta nagy hazankiát, Kossuth Lajost. — A galambosz férfi éppen az ablaknál és cigarettet készítve magának, gyönyörködött a vidék szépségében. Dr. Szüts István belépésére, ai már előbb bejelentette magát, felkelt és szíves üdvözet után énteken kezdezőködött utazási czéjairól stb. — Kossuth néhány nappal előbb a Rigi-Kaltbadban tartózkodott, de azután a magasabb fekvésű Rigi-Schneidokra jött. Nemesak viru ó egészségesben van, de kedélye s ifju, különösen hangja oly érczes és csugó, hogy megirigyelhetne bármely fiatal szöuk. A legkedvesebb társaság után dr. Szüts István bucsut vett a nagy férfitől, ki még az nap szinten elutazott. Kossuth Lajos a szállót vendökgönyvében, mint „general Kossuth” volt bejegyezve.

A német császár igazán fejedelemi módon czáfolta meg München s Berni városokat, melyek a budavári ünnepélyen való részvételt megtagadtak. Vilmos császár fényes katonai küldöttség élén képviselteti magát és a német hadsereget az ünnepélyen. A Magyarorszag iránt kifejezett rokonszenv a németcsászár részéről egy jelentőségteljes demonstráció, mely nagy politikai eriekkel is bír. Kifejezésre juttatja a monarchiának és Németorszag közötti boszós szövetség s kifejezésre jut Magyarorszag pozicziójának elismerése. Ez minden tekintetben fejedelemi tény volt. Az ünnepély bizottság a német katonai küldöttség megjelenéséről már hivatalosan értesítetett s a bizottság intézkedett, hogy az ünnepély egyes mozzanatait a német küldöttekkel nem nyílvén megismertessenek.

Biharmegye földrajza Nagyvárad város leírásával és a magyar airályság rövid áttekintésével, melyet K. Nagy Sándor írt, már megjelent s a megrendelöknök szét is küldetett. A munka, mely 400 frankkal telt, tartalmazza a biharmegyei és nagyvárad természeti múzeum által s ez is adta ki is, rétszentmiklósi Des Eszheroles-Kruspér Károly biharmegyei nagybírtokosnak van ajánva. Tájrajzaimé 234 lap. Harom részre oszlik, az első rész általános, a második részletes leírás a Biharmegyének, a harmadik a magyar királyságot adja elő röviden; a függelék a lakosság, hasznos házi állatok, erdő-és kőztisztviselőik stb. vannak táblázatos kimutatásban statisztikailag leirtatva. A könyv

höz Biharmegyei társaság kiállít Bolti ára 1 frt. 20

— A nagybanányiak tegnap kiérkezett. A gyűlés száma a kedett, a kik a másfé megtekintették a g tekintés után a teler János erdő reggeli és hütött megeredt a jó kedv alatt gyögyörk nagyszerű kiállítás mögött feallított nyiik, a honnan I séget belat. A folt került s a kik meg társaság két tagja a labukat, de a pott fíradalmakért majd elérkezzen az asi bogracs gulyás, kondás pompásan k taira, s csakhamar melyek sorát a Tz köszöntője nyitotta meglepő mozzanatok egyi Imre törv. taradhatlan életét kben feolvasott egy emlékiratot, melynek kedves vendégek tett s két példán aláíratván egyik másik a debreczeni zés végett átadato hogy ezt a talpra nem akaró tap és toket mondottak me dégre, Nyíró Sándor nekre és Steinberg ladjonosára, Zámbo köszöntője a társasá tapost idéztet. Sámuel, fóká s ételte a paratlan gazdát, Bészler Tóth László és a vendégek csala ügyvéd, a debreczen a debreczeniekre us a társaság kisebb cs nyas fak alá teleped kalabrias meg a wstalan volt s alig t raltan szívessegu na est: 7 órára érkezett a nézet, hogy e kirramu fénypontját, teten lesz mindatövetek. Az eset a t tötték el a vendég nagyszámu megjelen metelen a nagyban kon zsenvüket. Szer kellemesebbé az este emlünk gr. Teleky lelkessédt keltett t óhajtat, tejezte ki zeniket muélelőbb hesse s azon szöuk okot, melyekben Pet nemzet buszkoségl e yrsze a késő baj Karoly pompá zenei program ki ís elmondjuk egy na ha még azt is megte elött a guti indóná a vendégek férfi tagi kintették a nagytem levő hires Rákóczi h volt tervezve a vá r s é n e k, meüöltélepi kertészeti telepek, hánygyár, csónakak. De hat ember tervez dani, hogy miért ne ramójának fele sem zeniek, kik mindentük a vendégeket, va a nagyobbik, a ma haza menni vagyakok mind a két fél? De dön a vidám társas néha pár percnyi sz gunknak, e sorokat is a bányákat eröpitit leti vasut? Ki tudja ökt a jövő percz ha retnének még tovább ismerni ezt a vároet lebből; a mi vendég vos ideig. Ma reggel Bodogfalvai kerten kertbe kocsiakozott ki gyel Imre és Végh aat és ott megtekin bevert városi czifra u viszsza térve, helyi vasut v megáög s onnan óriási nyarfias uton a log rándult ki. A Gyula főhadnagy, oszcolta öket, ő mutogva vérd Noniusokat, F angol és arabs telvé utat vissza mentünk hoz; Debreczen város legvirágzóbb ipartelep

Biharmegye és Nagyvárad város legújabb esimes kiállítás könyve van csatolva Bolti ára 1 frt. 20 kr.

A nagybányaiak a Guton. A nagybányaiak tegnapi kiállításának pompás idő kedvezett. A gyűlékezés idejére, 7 óra a társaság száma a helybeliekkel 48-ra növekedett, a kik a legvidámabb hangulatban tették meg a másfél órai utat a Gutra, a hol megtekintették a guti óriási fetelelepet. Megtekintés után a társaság visszatért Bészler János erdészlakába, a hol pompás reggeli és hűtött sör mellett csakhamar megeredtek. A társaság egy része az alatt gyönyörködött abban a paratlannal egyszerű kiállításban, mely az erdészlak háta mögött felelített 12 00 magas emelvényről nyílik, a honnan Debreczenen kívül 16 községet be lehet látni. A főmaszias nem kis fáradságba került s a kik megtekinték, köztük a hölgytársaság két tagja még most is fájlalják a labukat, de a pompás látvány általa kiállított fadarudakért bőven kárpótlottak; majd elérkezvén az ebéd ideje, a három óriási bograes gulyás hus, melyet Szücs János szonás pompásan készített el, került az asztalra, s csakhamar megeredtek a toasztok, melyek sorát a Tasnády bácsi humoros felkötője nyitotta meg. Ezután mindenkit meglepő mozzanat történt, ugyanis Leugyel Imre törv. bíró ur, társas életünk e taradhatlan életétől leke szép beszéd kíséretében felolvastott egy terjedelmes megleghangú emlékiratot, melynek értelmében a jelenlévő kedves vendégek itt léte megörökítették s két példányban a jelenlévők által aláíratván egyik példány a nagybányai, másik a debreczeni levéltárban letéteményezés végett átadott. Mondanunk sem kell hogy ezt a talpra esett indítványt szünni nem akaró törv. és éljen követte. Felköszöntök mondták meg: Tordai Gábor a vendégre, Nyírő Sándor t. ügyész a debreczeniekre és Steinberger Imre, a guti vasut tulajdonosára, Zambó Györgyné urhó gy leköszöntője a társaság férfi tagjaira, viharos tapsot idézett elő, majd Boczkó Sámuel, főkapitány állott föl, s elvitte a paratlan szivességu, kedves házi gazdát, Bészler János erdész urat, Tóth Laszlo a nagybányai hölgyekért és a vendégek családjaért Misko cízi Sándor ügyvéd, a debreczeni hölgyekért, Sipos Gáza a debreczeniekre irított poharat. Ebéd után a társaság kisebb csoportokra oszolva az árnyas fak alá telepedett s megeredtek a tarokk, kalabrias meg a csendes. A jó kedv határtalan volt s aig tudtuk megválni a paratlan szivességu házi gazdától; a társaság est 7 óra érkezt vissza s a társaság volt a nézet, hogy e kiállítás képezte a program lényegét, melynek emléke felidhet teten lesz mind aok előtt, a kik abban részt vettek. Az estét a Bika tagas udvarán töltötték el a vendégek hol a debreczeniek nagyszámu megjelenésekkel mutatták ki ismertetve a nagybányaiak iranti meleg rokonszenvüket. Szememes felköszöntök tettek kellemesebbé az estét, melyek közül ki kell emelnünk gr. Teleki Sándor ezredes nagy lelkésedést keltett toasztját, melyben forró öhajtasát, lejezte ki az iránt, hogy a debreczenieket mielőlebb költői birtokan üdvözölhesse s azon szobákban vendéglőhesse meg őket, melyekben Petőfi és Jókai, a magyar nemzet buszkeségei laktak egykor. A társaság egyrésze a késő hajnalig maradt együtt Rácz Karoly pompás zenéje mellett. Ezzel a héti program ki volt m-ritve, s mi elmondjuk egy napról szóló tudósításunkat ha még azt is megemlítjük, hogy reggel mi előtt a guti indóházhoz ki mentek volna a vendégek férfi tagjai közül többen megtekintették a nagytemplom nyugoti tornyában lévő híres Rákóczi harangot. A napra volt tervezve a város czi fra mén é s ó n o k, ménlőtelepnek, István gőzmalomnak kertészeti telepnek, az épületben lévő do hánygár, csónakázó tónak megtekintése. De hat ember tervez. . . Ki tudna magmondani, hogy miért nem lett a mai nap programjának fele sem betöltve? Mi a debreczeniek, kik mindenütt marasztva marasztottuk a vendégeket, vagy ok, kiknek egy része, a nagyobbik, a ma de utáni vonaton már háza menni vagyakozott, vagy együtt véve mind a ket fel? De mégis e perczben, midőn a vidám társas ebéd alatt — néha — néha pár percznyi szabad időt rabolva magunknak, e sorokat írjuk, lehet é tudni, hogy a bányaiakat elröpi-tő tónak az északi keleti vasut? Ki tudja mi y elhatározásra bírja őket a jövő percz hatása? Hiszen ugy szeretnénk meg továbbra is itt maradni, megismereni ezt a várost minél jobban, közelebbről; a mi vendégeink lenni még egy keves ideig. Ma reggel 8 órakor a társaság a Bodogfalvai kerten túl levő u. n. úprész kertbe köcsikázott ki Boczkó Sámuel, Leugyel Imre és Vegh Gyula urak vezetése alatt és ott megtekintették a Hortobágyról bevert városi czi fra ménest. Tíz órakor innen a város szatérve, mintegy huszonötven a helyi vasut vonatan a gőzmalom megalóg s onnan a gyönyörű árnyas óriási nyarfas uton a mén lő telep pigyalog randult ki. A telepen Brandner Gyula főhadnagy, osztályparancsnok kalauzáló öket, ő mutogatta meg a remek tűzvédelmi öket, Furiásokot, Gidranokat, angol és arabs tolvérekot. Félórán időzés után vissza mentünk az „István“ gőzmalomhoz; Debreczen városának a legnagyobb és legvirágzóbb ipartelepéhez. Itt Simouffy Sámuel a felügyelő bizottság egyik tagja és Mayer Emil egyik igazgató fogadta a látogatókat. Csak rövid időnk volt arra, hogy e terjedelmes telepet megtekinthesük, mely a malom ipr legújabb és legzelesterőbb vívmányait mutatja föl. Különösen nagy elismerést aratott — a minthogy meg is érdemelte — a régi és új malom gépház, amannak 250 emennek 300 lóerejű gépjével; továbbá a malom zakatoló eleven működése. Vegh Gyula csak sürgetett, csak sürgetett, mert le fogtak késni. De hát ki gondolna az elmenettel, midőn az árnyas szép parkban a labirintus mellett gazdagon megterített asztal vár bennünket, mellette csapra ütött sörös hordóval. Nyírő Sándor, a társaság emez egyik legkitaróbb, mindenre figyelő, folytonosan notizabaja jegyzetű tagjelkes toasztot nem mondjon a gőzmalom tarulatra, annak jelenlévő képviselőire, különösen pedig a kedves házi asszonyra, Mayer Emilné urhó gyre? Alig tudtuk megválni a vendégmarasztaló asztaltól. — De hát 12 óra volt, s Fehér Herman 1/2 egy óra társas ebédre e bucsu lakomára várt bennünket a földszinti nagy étteremben Ismét fényes társaság gyűlt össze; az asztaltól gr. Teleki Sándor foglalta el. A nagybányai hölgyek és néhány debreczeni is: Mayer Emilné, Lanczkay Sándorné Torday Gáborné urnők emelték a társaság fényes jó kedvét. Toasztok most sem maradtak el. Tordai Imre Debreczen előhaladására lakossága jólétére, id. Balogh Imre a Nagy Bánya és Debreczen általaikottott „uj czégre, melynek első és második évi mérlege oly jól ütött ki, Nyírő Sándor valamennyi a bányaiak kiállításában szerepet játszó fertura és a saptóra, Nemes Kálmán gr. Teleki Sándorra, Mark Eudra a n. bányai hölgyekre Lengyel Imre, Torday Imrere, nagyter. zésel fogadott felköszöntök. A társaság már ekkor oszlan kezdett, hogy későbbienek a haza utazásra. Mint az ebéd végén hallottuk, csak Teleki Sándor, a Robely család és még pár ur maradtak itt a vizontlátásig. — A pécsi dalcsarnokot, melyben a legutóbb lefolyt országos dalnappal alkalmával a nagy versenyt tartották: Somogyi Károly színgazgató 10 előadásra kibérlette. — A kemény rostélyos. Vendég-lői jelenet. Vonég. Pinczés hívja ide tüstént a kocsmáros. Pinczés. Azonnal — Kocsmáros. Parancsol uraságod? Vendég. Ez a rostélyos ehetetlen. Olyan kemény, hogy a kés nem fogja, nem metszi el. Kérem nézzen csak ide. — Kocsmáros. Valóban, igaz van. Oh, azou segíthetünk. Jean! — Pinczés: Parancs! — Kocsmáros. Hozzon ennek az urnak egy másik — kést. — A tüzöltő. Ilyen című 112 lapra terjedő füzetet adott ki a debreczeni ók é n t a s t ü z ö l t ő e g y l e t, kézikönyvül a tüzöltő szakszere kiképzéséhez, különösen tekintettel a debreczeni önkéntes tüzöltő egyesület viszonyaira. A hasznos kis könyvet Péter Gábor a dbr. ók. tüzöltő egyli. segédtszerte állította össze. Csatolva van hozzá Debreczen sz. kir. város térképe tüzfendészeti szempontból, melyet Tikos Imre városi mérnök készített. Ajánljuk a tüzöltő egyesület figyelmébe. — Az életbiztosító intézetek díjsza balyzati tablatá o y kamatára lévén alapítva, mely jóval magassabb, mint a most Európában, különösen Ausztriában és Magyarországon szokásos intézetek nem képesek a biztosítók által befizetett tokéket oly yömösözölges elhelyezni, hogy a kiizetésekhöz szükséges összegek, a számitásnak alapul szolgáló időközben a kamatokkal együtt felszaporodjanak. Ennek következtében a mint a „Bud. Corr.“ értésül, több biztosító intézet, a halál estére szóló biztosítások tekintetében új, a most szokott kamatának megfelelő feleleit díjskálát számdékozik behozni. — Teljes ellátás tanulók számára. Egy helybeli intelligens izr. családnál két jó házból való szelid magaviseletű tanuló teljes ellátásra mérsékelt havidíjért felvétetik. Bővebb értesítést szerkesztőségünk ad. — Gabonakivitelünk Németország felé. „Bud. Corr.“ gabona kivitelünket illetőleg örvendetes hírt közöl, mely egyuttal a német kormány gazdasági politikájának változását is jelzi. A német vasutak igazgatósága késznek nyilatkozott a magyar államvasutak által az északra menő gabonakivitel számára engedélyezett jelentékeny tarifa mérséklésekhez hozzájárulni és a Magyarországi jövő gabonakivitelünkre vonatkozólag saját vonalain is azon tarifateleket alkalmazni, melyeket a magyar államvasutak szednek be. Ezen tarifamérséklések valószínűleg már ez évi november 1-én életbe lépnek, minek folytán — a német vasutak tarifaszabályozása következtében — az észak-német kikötőkől évek során át csaknem teljesen kizárt gabonánk Németországba újra kivihető lesz. — Ujházi edét, a nemzeti színház kitűnő művészet azon csapás érte hogy ne je meghalt. Ujházi Edéné, leánykorában Valette Lujza nével jeles német színésznő volt s férjhez mentelekor volt még a színpadtól. Nyolcz évig élt a legboldogabb házasságban. Igea bájos, fiatal műveltségű hölgy volt, kit a budapesti társakörökben igen szerettek és nagyrabecsülték. Már hosszabb idő óta betegkedett, ma, hajnali 4 1/2 órakor szavaedett a Marilavölgyben; temetése holnap lesz Steierlaken. Házasága gyermektelen volt. 35 dik évében hunyt el. Béke porára. — A debreczeni egyház tanácsstermében szeptember hó 1-ső napján d. u. 4 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárty: Iskolaszéki gondnok választás. — Meghívás. A debreczeni r. f. nagy templomban 1886 ik évi szeptember hó 1-ső napján d e 8 órakor tartandó isteni dísztelepre mely az 1886/7-dik év ünnepélyes megnyitása alkalmából tartatik. — Nagy népsödületre adott okot ma délelőtt a „Bika“ szálloda előtt az, hogy egy falusi szekeret, — melyet gazdája örizetlenül hagyott álldogálni a helyi vasut vágányai mellett, — a lovak az arra menő mozdony dübörgésétől megijedve egyenesen a Mayer-féle borkereskedés kirakatának ragadtak. Az óriási üveg táblát ezen darabokra zúzta szét a szekér rudja, mire sokan elősiettek, s a neki vadult lovakat nagynehezen megfékeztek. Midőn ezt röviden konstataljuk, egyuttal nem hagyhatjuk megemlítés nélkül azt sem hogy mennyire igaz volt annak a rendőrkapitánynak, ki a pi czou örizetlenül hagyott szekér tulajdonosát megbüntette. A jelen esetről sem történt ugyan nagyobb kár mert az ablaktábla biztosítva volt, hanem megtörténhetet volna az is, hogy ez esetben a lovak emberéletben is kárt tehettek volna. A piacon bizonyonyai minden üzlet kirakata biztosítva van évi 60—80 frtért, s épen ezért a maihoz hasonló eseteknél nem is a kirakatot kell féltenuk hanem az életbiztonságot, a melyet a rendőrség kell hogy ellenőrizzen.

A rendőrségről. A z öngyilkos. Megint üres és sivár volt a rendőri folyosó. Nem egy üres, mintha nem lett volna ott senki, mert ma is csak olyan szepen sorban álltak az ablakok mellett a rendőrhajduk, mint máskor. Hanem nem volt zemi ujság. Sehhol semmi igaztató dolgot, valami érdekes történet, valami skandalum, botrány vagy más efféle, a mi gyorsabb keringésbe hozza a vért. Tegnap volt gyilkosság, volt petróleum égés, ma semmi. Csend és unalmasság volt mindenütt. Egyszer csak elkezd csattogni a kitélebefele nyíló ajtó. Akkor szokott ez hangzani, akkor valaki nagyon siet rajta keresztül és elfeledi csendesen betenni magatant. Ilyenkor csapódik ki és be és az ő sajátos csattogásaival pauzaskodik, hogy ötlet már csak úgy janyjákvetik ide oda. Egy öregasszony szaladt be rajta. Izgatottan sietett be, kezében egy kibontott levelet tartott és lengett, mrnt egy diadalmi zászlót, azaz hogy inkább mint egy vereségi jelvényt. A felsőajka föl volt húzóva összevissza nőtt nag, sárga fogai a kito akodott piros luyhussal együtt valami visszataszító kirjezést adtak arcának. — Hol van a kapitány ur? — kiáltá harsány hangon. A ki nem látta az asszonyt csak a hangját hallotta, bizvást azt jhithette, hogy valami mérges huszárörnagyr vezényel az escaadronnak. Hatán is mutatták neki, hogy a hol van ni! Az asszony oda szaladt. Oda pedig nem szoktak olyan nagy lármával belépni, hat mindenki ranézett, hogy ugyan mi lesz most? A lármás asszony hangja sopánkodóra vált. — Ehol van ni! — mondá — itt a levél. Ez is bizonyítja! Jaj, tekintetes kapitány ur, tessék kerestetni, de mindjárt! Jézusom, Jézus Maria! Es összecsapott a két tenyerét. — Kit kerestessék hát? Mondja el először a baját. — A bejamat, könyörgöm? Itt van kérem. Ez a levél megmondja az egészet. Tisztán öngyilkos lett a szegény fia. Kiteríték az asztalra a levelet és nagyokaj ütögetett reá. — Tessék elolvasni, — mondá szomorúan — C-ak tessék olvasni, aztan majd megtessék látni. Női kezekre mutató sorokkal volt írva a levél, főmó vekony betűk egymásba szöve itt-ott kihagyva egyipr. „Teréz néni! A Sándor itt volt tegnap délután nálunk és azt mondta, hogy öngyilkos lesz. Aztan ement és mi ugy féltünk. Ma reggel bejött az öreg Lajos és elmondta hogy a Sándor agyon lötte magát Kerestess Teréz néni, mert ha igaz, én is utáná megyek. Mici.“ Ez volt a levél. — Hit ki az a Sándor? — kérdé a kapitány. — Az én fiam, könyörgöm. Az én jó fiam, — szót szíva az asszony, és nagy könyecseppek gördültek végig arczán a fölhuzott ajkai, honnan egy merész ugrással lent termettek a szobapadlón, — olvan istenáldotta gyerekek volt szegény. Jó, munkás, dolgoz, nem dorbézolt, nem lümpolt soha sem. Azaz hogy csak nagyon ritkán. Tegnap déln csupa véletlenségből összeszóialkozott velem, aztan én megsepriztem. Akkor elment. Szomorúan állt a szoba közepén, feje lecsüngött buran. Egy vékony nap-ugár bujt be az ablakon. Fénye oda esett a szekrény oldalára, élénken megvilágítva azt. Az asszony rámutatott a napfényes szekrényoldalra és fölkiáltott: — Eppen ilyen volt a nadrágja, ni! — Mondja el no szépen az egész leírását. Majd röjjegezzük.

Ugy, ugy, könyörgöm. Fekete kalap a fején, szép lakkos orru csizma a lábán, barna nadrágja, aztan egészen új vadgalambszim kabát volt rajta. Gálánt rubában járt mindig a Sándor. Az ingén meg — óh istenem, hogy ezt is meg kellett érnem — az ingén. Fölnyitit ujra az ajtó. Csendesen, félénk léptekkel jött be egy szőke leány. A hogy megpillantotta az asszonyt, odaütoott hozzá, a nyakába borult és sirt, mint egy gyerek. A minthogy olyan gyerek is volt. — Keritsék elő a Sándort! — fildoklá zokogva. — A Sándort keritsék elő! R-ndörlegény lépett be a szobába és halk hangon jelentett be valamit. Kihallatszott a szavából, a miut mondta: Lakkos eszimbán, barna nadrágban és a feje alatt egy új kabát. — Az asszony odaugrott hozzá. — Piros bársony gallérral, ugy-e? — rikacsolá kétségbeesett hangon. — Piros bársony gallérral, — iaméltlé a rendőr. — Az én fiam volt! — sikoltott föl a másik. Hol találták meg? — A város szélén az árok partján. A feje behajlott az érok vizébe. — Agyon löve? — Dehogy, — moudá a rendőr, — ré s z e g e n. Nagy sopánkodás felszentyolódás, elbámulás és elrohanás.

Legujabb. Ma érkezett távirataink között két nagyjelentőségű politikai mozzanat foglaltatik, mely még a Sándor fejedelem ünnepeletését dicsőítő zajban sem hangozhatik el anélkül, hogy abból azoknak kiváló politikai fontosságát ki ne vonjuk. Az egyik az, hogy Szerbia béke jobbot nyujt Bulgáriának, s a Bolgár fejedelem örömmel fogadta azt. A két szomszéd állam barátságát bizonyonnyal nagyobb megváltoztatja a Balkán államok politikai helyzetét s nem lehetetlen, hogy az események további alakulásaira jelentékeny hordebrövel fog birni. A másik nevezetes tény az, hogy Sándor fejedelem a Stambulow kormányt erősítette meg és ezzel kimondta, hogy a Karawelow kormányról, mely egy orosz biztos kiküldését helyeselte, tudni sem akar. Más szóval körülbelül annyit tesz, hogy Bulgária örökre szakítani óhajt a muszka befolyással, a melytől teljesen függetleniti magát. Oroszországnak bulpáriai csufos kudarcza a Karawelow kormány elcsapatásával helyreterett a legfényesebb vitágitásba. RUSZTSUK, aug. 31. Sándor fejedelem kiáltványt intézett a bolgár néphez, melyben a Stambulow kormány intézkedéseit jóváhagyja. A Stambulow kormányt, valamint Murtkoroport mint a bolgár hadsereg főparancsnokát megerősíti. A kiáltványban végül kö zönetet mond a hü bolgár népnek és a hadseregnek, a lefolyt válságos viszonyok közepett is a trónhoz tanusított hűségükért és hogy Bulgária függetlenségéért, a bolgár név becsületéért sikra szálltak. SZISZTOVA aug 31. A fejedelem tegnap d. e. ideérkezett, s itt rendkívüli lelkesedéssel fogadtatott. A nép kifogta a fejedelem kocsijától a lovakat s magavonta a templomig hol „te Deum“ tartatott. Ezután a fejedelem a nép örömlivalgása között tovább utazott Tirnovóba. Tirnova aug. 31. Sándor fejedelem tegnap este megérkezett s leirhatlan lelkesedéssel fogadtatott. Utja folytonos diadalmenet. Szófia aug 31. S z t a m b u l o w táviratilag tudtja, hogy Milán szerb király Sándor fejedelemhez üdvözlő táviratot intézett. Sándor fejedelem Milán királynak köszönőleg válaszolt, azon reményének adva kifejezést, hogy a két ország közt a barátságos viszony rövid idő alatt helyre fog állani. Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértesi Arnold. Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Hirdetmény.

Hajdumegye alispánja az 1886 évi augusztus hó 17-én kelet 5181. 5182 s 5183 számú intézményével a Debreczen egri uton levő Daru hid, ugyan ezen utvonalon levő b.-ujvárosi gőzmalom melletti hid, a Bősörmény-b.-ujvárosi uton levő Borosgáti hid, a Bősörmény polgári uton a Nagy Pródnál levő 2-ik hid, a H. Dorogh városban levő két hid újból építésére együtt 2973 frt 50 krt. a Kaba T-tétleni uton 13—14 illetve 12—13 kilométer közt levő két hid, a Szoboszlói vasuti állomáshoz vezető uton szükséges 3 db hid újból építésére végül a Debreczen Budapesti uton levő sz. ágottai és Fagá hidak helyreállítására együtt 1871 frt. 88 kr. s így összesen 4845 frt 38 kr. engedélyezett.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1886 Szeptember hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára a hajdumegyei kir. építészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok, végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 %-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetüli.

Ajánlkozni lehet akár az összes munkára akár pedig 1 és 2-ik csoportra külön.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művellet és részletes feltételek a nevezett m. kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Debreczen 1886 augusztus 23.

Hajdumegyei kir. építészeti hivatala

Mór fürdő a nagyerdőn.

Ezen Mór fürdő, mely a Jegenyei gyógyfürdőben (Koloz-megyében) már harmadik évben használatban van, négyezer, sőt ötszörte is gazdagabb sók és savakban s így hatásosabb a világhírű franzensbadnál dus vastartalmánál fogva is; mert ez 40 sőt 50 % oldható kénsavas vaséleccet tartalmaz, míg amaz csak 10 százalékot.

Kitünő gyógyereje

van mindenféle vérszegénység, sápkór, görvélykornál és különösen a női ivarszervek bántalmi ellen,

az annyira nyomasztó, makacs méh és hüvely idült hurutjának teljesen biztos gyógyszere.

Ezekon kívül izom izületi bajoknál — s más betegségeknel — kitünő eredmények értek el ezen fürdő használata által.

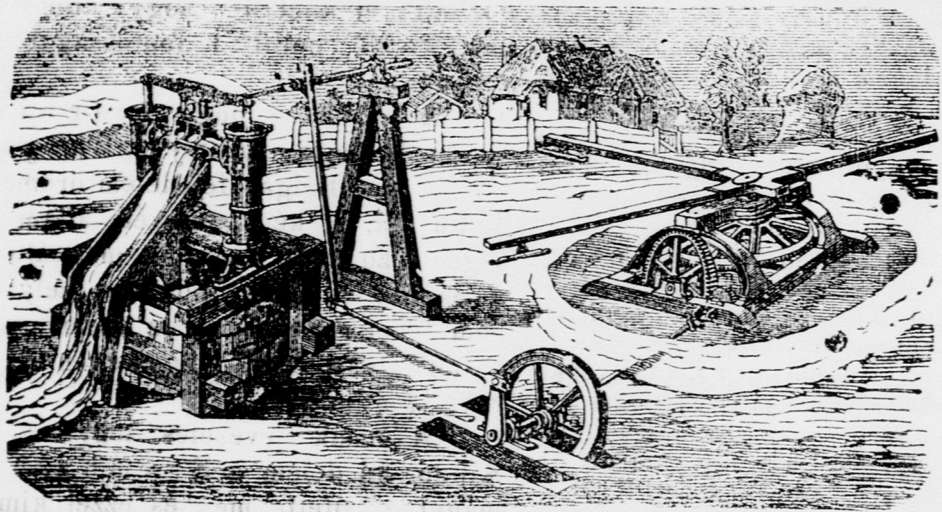
Tisztelettel,

Hajdu és Vilmos.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és maganzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGAN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECZHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok,

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

szekesztőség és
széchenyi-utca SIMON-ház
kereskedésével
HIRDETMEŒ
előzetési pénzek és a kiadás
valamint a lap szellem
minden közleménye

XIII. évfolyam

Hadd jöjjenek

Debreczen
Megnyitlak is
Tódul a tudomány
lönféle iskolák csaro
rok ajkairól mézként
sítő, észt erősítő o
és ismeretekben gya
Debreczen város
ben mintaképül szolg
nalanál gazdagabb és
Az oktatásnak na
van és a külső disz
szinonalan álló sz
iskolák falain belül
és tanitók kitünő ké
ritkítja párját, azon
tásuknak, melylyel
és után tíz havi mu
A udomány és
bajnokaira, kik élet
sokszor egészségük, a
sára az ifjuság kikép
a szülők nyugodt léle
mekeik sorsát.
A lelkiismeretes
feladat, a miért fá
gyűlteni iparkodnak,
keik jövőjét biztosít
jótékony érzet tehát
tudat, hogy oly férf
gyermekük oktatását
karöltve a szülőkkel,
bürgósággal iparkoda
ményeit valósitani, o
nem rideg egykedvű
séggel tanítanak, esa
kell és mert küllöbe
alá vonhatók, hanem
azt mondják: „Hadd
gyermekek...”
Midőn azonban ez
ket constatáljuk, nem
nek az igazság érde
némi árnyképére is pá
kedni, azt tartván, h
csak az, ki nem est
méltányolni, de őszintén
is figyelmeztet.
Persze, arra mi n
hogy számos szüle
gyermeké osztályozatá
talanságról, mellőzéstől
szülő, kiknek fia rossz
lül tán rossz magavise
megelégedve, ha ezer
buktatják a fiut, mert
íranti vak előszeretet
szülőt attól, hogy bír
nak, igazságosnak, tehát
tartasuk.
Azonban nem egye
ran mondhatjuk, az ált
lat azt tartja, hogy né
hatszigor alkalmaztatik
mint a vezetésben a nő
ban — kik utóvégre is
még — mely soha sem
szeretettel, a j
A szigor szükséges, a
gyermekkel szemben
legalább szerintünk, a tú
mazása, hanem a legu
szeretetteljes legyen. Ki
a tanárt vagy tanitót ne
legszigorubb eljárásba
növendékek jövője iránt
aggodalom, hogy nála
nem a büntetés, hanem
a büntetéssel való sújtás
javulás elérésére.
Oly szigor, mely lé
telességgel azon van, hog